

СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд на ГЕОРГИ КИРИЛОВ ИВАНОВ
за присъждане на образователната и научната степен „доктор“
по 3.5. Обществени комуникации и информационни науки“,
докторска програма „Графичен дизайн“

на тема: „ЗНАКОВИ ПРОЦЕСИ НА ШРИФТА В СЪВРЕМЕННАТА ГРАФИЧНА
КОМУНИКАЦИЯ. ВИЗУАЛНА ГРАМОТНОСТ И ПЕРЦЕПЦИЯ НА ТИПОГРАФСКИЯ
ДИЗАЙН“

от ПРОФ. д-р ВЕСЕЛИНА ЙОРДАНОВА Вълканова
Ръководител на Катедрата „Прес журналистика и книгоиздаване“,
Факултет по журналистика и масова комуникация,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Информация за докторанта

ГЕОРГИ КИРИЛОВ ИВАНОВ е зачислен като редовен докторант в Катедрата „Прес журналистика и книгоиздаване“ на 10 януари 2014 г. с научен ръководител проф. д-р Веселина Вълканова. След като е изпълнил дейностите по индивидуален план, положил е успешно изпита по специалността, той е отчислен с право на защита на 10 януари 2017 г., а на 5 декември 2017 г. успешно апробира своя дисертационен труд след обстойно обсъждане в катедрата „Прес журналистика и книгоиздаване“ на ФЖМК.

Информация за дисертацията и автореферата

Дисертационният труд е с общ обем 243 страници, в това число увод, три глави, заключение, библиография от 157 заглавия, от които 48 на

български и руски език и 109 на английски език, 27 изображения, 98 таблици и приложение, което съдържа 14 страници, резюме на научните приноси и списък на публикациите, свързани с темата на дисертационния труд. По темата на дисертацията Георги Иванов има 4 публикации в специализирани научни издания и научна периодика.

Авторефератът, приложен към документацията по защитата, е с обем 23 страници и включва: общ характеристика на дисертационния труд: представяне на темата, преценка на актуалността на проблема, целите, предмета, обекта, задачите и тезите на изследването, на методологията; резюме на съдържанието и структурата на дисертационния труд; изводи и резултати от изследването със заключение и лична преценка на научните резултати на научните и практическите приноси и списък с публикациите на докторанта по темата.

Авторефератът е адекватен на дисертацията, отразява по същество структурата, подхода и основните обобщения и отговаря на изискванията за авторефериране на дисертационен труд.

ПРЕЦЕНКА НА АКТУАЛНОСТТА НА ПРОБЛЕМА

Така формулираната тема очерта ва изследователския проблем, определя обхвата и задачите – подходите за означаване чрез типографските стилове, при които те се включват в дискурсивния процес, като носят информация и интерпретация и така засилват въздействието на вербалното послание.

Сигнификацията на шрифта и начините, по които продуктите на визуалната комуникация комуникират със своите аудитории, като и чрез типографския дизайн привличат внимание, въздействат, означават и разказват истории, е значим и актуален изследователски проблем, а и съществена възможност на практиците да постигнат по-високи нива на

раторическа ефективност. Конкуренцията на Визуалите и сложният комуникационен контекст на хипервизуализирана и хиперсигнифицирана графична среда представляват професионално предизвикателство пред графици и артдиректори за намиране на такива решения, които да печелят публиката и да участват в тоталността на текста на посланието пълноценно и мощно.

В този смисъл това цялостно изследване, посветено на знаковите процеси на шрифта в съвременната графична комуникация и на подходите на сигнификация чрез типографския инструментариум на дизайна, добавя стойност към проучванията на синергията на Визуален и Вербален език и извежда основни тенденции в типографските употреби, като се фокусира към архетипни и нови модели на означаване на шрифта в рекламата и медиите.

ПРЕЦЕНКА НА КАЧЕСТВАТА И ПРИНОСИТЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Акцентни тематични и изследователски полета в дисертацията са: семиозисът и сигнификацията на шрифта – теоретични основи, диахронни и синхронни подходи и практики; визуалната култура, визуалната интелигентност и receptionта на типографския дизайн. Приложен е комплексен подход към темата, сигнификациите на шрифта се разглеждат през полето на семиотиката, риториката, лингвистиката. За доказване на тезите към комплексната методика са включени и анализи и изследвания, присъщи на науката за масовата комуникация.

Първата глава „СЕМИОЗИС И СИГНИФИКАЦИЯ НА ШРИФТА – ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ, ДИАХРОННИ И СИНХРОННИ ПОДХОДИ И ПРАКТИКИ“ разглежда шрифта през знаковата му природа и извежда типове комуникативни ситуации, при които типографските конфигурации се актуализират в иконични, индексиални и символни знаци, като анализът е допълен от задълбочен

анализ на парадигматичните и синтагматичните взаимоотношения между компонентите на типографския дизайн и възникващите в резултат на това знакови процеси и значението на тези ситуации и отношения в масовата комуникация. В тази глава се въвеждат операционалните понятия на дисертацията, при което е демонстрирано много добре познаване на обекта в неговото диахронно развитие. Разработен е собственият алгоритъм на изследване на знаковите процеси и ситуации (през историческия период, през регионални и национални особености и др.), като в анализа е отчетен социалният, културен и технологически контекст, през който се разглеждат сигнификациите на типографията.

Втората глава „Визуална грамотност и рецепция на типографския дизайн“ фокусът на анализа пада върху способността за кодиране и декодиране на визуални съобщения и перцепцията на визуалната репрезентация на вербалните елементи, като компонентите на визуалния език са изследвани съпоставително с лингвистичните нива на конституиране на текста, за да се изведат механизмите на комуникацията чрез писането и изобразяването и тяхното въздействие върху аудиторията.

Третата глава „Сигнификация на шрифта и визуални компетентности“ включва емпирично проучване, което установява знаковите процеси на всички основни типографските стилове, участието на кономативните им значения и в „тоталността на текста“, факторите, особеностите и трансформации на определени културно формирани сигнификации.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- Със задълбочения анализ върху типографския дизайн на продуктите за комуникация в широк темпорален и географски обхват;

- Със собствените типологизации на сигнификациите на типографските средства;
- С емпиричното проучване по собствена методика, адаптирана към предмета,

настоящият дисертационният труд има определен принос в изследванията по обществени комуникации и информационни науки, по графичен дизайн и визуална комуникация.

В дисертацията са демонстрирани задълбочени проучвания по научната дисциплина и безспорни познания по изследвания терен, които, заедно с изведените по-горе приносни моменти на изследването, ми дават основания да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на ГЕОРГИ КИРИЛОВ ИВАНОВ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“ ПО ЖУРНАЛИСТИКА – ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ 3.5. ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ И ИНФОРМАЦИОННИ НАУКИ.

Проф. д-р Веселина Вълканова

25.01.2018 г.